

PRITARTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2020 m. d. įsakymu Nr. 3-

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ AKCINEI BENDROVEI „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“

I. Tikslas

Šiuo raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių (toliau – Raštas) pateikiami Susisiekimo ministerijos lūkesčiai dėl akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ (toliau – Bendrovė) ir įmonių grupės - AB „LG CARGO“, UAB „LG keleiviams“, AB „Lietuvos geležinkelių infrastruktūra“, UAB Vilniaus lokomotyvų remonto depas, UAB Geležinkelio tiesimo centras, UAB „Gelsauga“ UAB „Saugos paslaugos“ UAB „Rail Baltica statyba“ UAB „Voestalpine VAE Legetecha“ (toliau – Bendrovės įmonių grupė) veiklos kryptių, Bendrovės įmonių grupei keliamų tikslų ir veiklos principų. Lūkesčiai formuojami 4 metų laikotarpiui, tačiau pagal poreikį Raštas gali būti atnaujinamas. Raštas yra skirtas skatinti bendradarbiavimą tarp Bendrovės ir Susisiekimo ministerijos.

Šiuo Raštu Susisiekimo ministerija nesiekia apriboti ar be reikalo išplėsti Bendrovės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Bendrovė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Bendrovės įstatais ir kitais Bendrovės akcininko priimtais sprendimais, gerąją įmonių valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimamus sprendimus. Įgyvendinant šiuo Raštu išsakytus Susisiekimo ministerijos lūkesčius Bendrovės valdymo organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

II. Bendrovės paskirtis ir veiklos tikslai

Bendrovės įmonių grupės paskirtis – krovinių bei keleivių vežimas geležinkeliais ir su tuo susijusios logistikos paslaugos vietinėje ir tarptautinėje rinkose, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymas, prioritetinių investicinių projektų įgyvendinimas, kitos perspektyviausios veiklos. Bendrovė turi laikytis AB „Lietuvos geležinkeliai“ ilgalaikėje korporatyvinėje 2018–2030 metų strategijoje apibrėžtų Bendrovės įmonių grupės ilgalaikių strateginių tikslų nustatymo principų ir įgyvendinti planuotas priemones, jų pasiekimo rodiklius ir finansines prognozes.

Atsižvelgiant į geografinius bei ekonominius transporto paslaugų rinkos pokyčius, lemiančius kintančias prekybos kryptis ir keleivių srautus, iškylančius iššūkius bei galimybes, susijusias su Europos Sąjungos geležinkelių sektoriaus reforma ir plėtra, valstybės prioritetai Bendrovės įmonių grupės veikloje yra šie:

1. Vystyti ir valdyti saugią ir efektyvią geležinkelių infrastruktūrą.
2. Efektyviai planuoti ir vykdyti krovinių vežimo geležinkeliais veiklą.
3. Efektyviai skirstyti ir naudoti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus.
4. Vykdyti specialiuosius įpareigojimus:
 - 4.1. teikti viešąsias keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugas;
 - 4.2. teikti minimalųjį prieigos paketą sudarančias paslaugas.
5. Įgyvendinti strateginius viešosios geležinkelių infrastruktūros projektus.

Susisiekimo ministerija tikisi, jog Bendrovės įmonių grupei keliami lūkesčiai taps Bendrovės strateginio veiklos plano dalimi, veiklą vystys šiame rašte nurodytomis kryptimis, kurios atitiks Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų įstatymo nuostatas ir Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos uždavinį – įrengti naują, atnaujinti ir tobulinti esamą

tarptautinės ir vietinės reikšmės geležinkelių infrastruktūrą (įskaitant naujų projekto „Rail Baltica“ geležinkelio kelių ir antrųjų geležinkelio kelių bei aplinkkelių tiesimą), įgyvendinti naujus kontrolės, eismo valdymo ir signalizacijos, energijos posistemių projektus (įskaitant geležinkelių linijų elektrifikavimą) ir jų įgyvendinimo siektini rodikliai ir reikšmės atspindės strateginiame veiklos plane.

III. Nefinansiniai lūkesčiai

Viešosios geležinkelių infrastruktūros planavimas ir plėtra. Bendrovė turi užtikrinti infrastruktūros ir riedmenų pajėgumus, tinkamus aptarnauti nuolat augančius keleivių ir krovinių srautus ir sėkmingą Lietuvos geležinkelių infrastruktūros integraciją į Europos Sąjungos geležinkelių infrastruktūrą. Infrastruktūros modernizavimo projektai turi būti vertinami ne tik pagal finansinę grąžą, bet ir pagal bendrą socialinę ir ekonominę grąžą valstybei, piliečiams, sektoriui ir regionui, poveikį aplinkai. Bendrovė, siekdama užtikrinti geležinkelių sistemos sąveikumą, eismo saugą privalo nuolat prižiūrėti, atnaujinti, modernizuoti ir plėtoti viešąją geležinkelių infrastruktūrą. Investiciniai infrastruktūros plėtros planai turi apimti visų pagrįstų alternatyvų analizę ir turi būti suderinti su valstybės nacionalinio saugumo interesais.

Transporto sistemos integralumas. Siekiant užtikrinti sklandų gyventojų, prekių ir paslaugų judumą, Bendrovė turi sudaryti sąlygas intermodalumui, kas leistų sumažinti kaštus ir užtikrintų lankstumą dėl transporto modos keitimo. Bendrovė turi artimai bendradarbiauti su valstybės įmone Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija ir Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, oro uostais ir savivaldybėmis planuojant savo infrastruktūros modernizaciją ir plėtrą.

Klientų aptarnavimo kokybė. Bendrovė turi didinti klientui teikiamų paslaugų vertę, gerinti teikiamų geležinkelių transportu paslaugų kokybę ir didinti klientų pasitenkinimą paslaugomis. Bendrovė turi užtikrinti, kad geležinkelių riedmenys ir infrastruktūra palaipsniui būtų pritaikyta ir draugiška žmonėms su specialiaisiais poreikiais.

Inovacijos. Bendrovė turėtų teikti prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams vystyti, kuriais būtų sukuriama pridėtinė vertė Bendrovės įmonių grupės klientams ir pačiai Bendrovės įmonių grupei.

Lyderystė ir konkurencingumo didinimas. Susisiekimo ministerija tikisi, jog Bendrovė investuodama į naujas technologijas ir modernius darbo metodus taps savo srities lyderiu regione. Bendrovė turėtų siekti plėtros užsienio rinkose, diversifikuoti krovinių vežimo verslą, mažinant priklausomybę nuo didžiausių klientų.

Skaidrumas ir rizikos valdymas. Bendrovėje ir Bendrovės įmonių grupėje turi būti įdiegtos tokios atsparumo korupcijai priemonės ir procesai, kurie užtikrintų, kad veikla jose būtų vykdoma skaidriai ir sąžiningai, o viešieji pirkimai būtų vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis. Bendrovė užtikrins, kad būtų viešai skelbiama visa informacija nurodyta Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairėse. Bendrovėje turi būti įdiegta ir nuolat tobulinama rizikų valdymo sistema.

Efektyvumas. Bendrovė turi užtikrinti efektyvų ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį korporatyvinį valdymą, optimizuoti veiklos procesus, juos automatizuoti ir skaitmenizuoti, taikyti kitus sprendimus, padedančius siekti didesnio efektyvumo visose Bendrovės įmonių grupės paslaugų teikimo ir jų vidaus procesų valdymo grandyse.

Geroji valdysena. Bendrovė, atsižvelgdama į VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ teikiamas rekomendacijas valdysenai gerinti, turi užtikrinti efektyvią ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą ir siekti, kad Valstybės valdomų įmonių gerojo valdymo indekso vertinimo metinėse ataskaitose Bendrovė būtų vertinama ne žemesniu kaip A įvertinimu. Taip pat Bendrovė privalo vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijomis ir gerosiomis praktikomis.

Socialinė atsakomybė ir darbuotojų įsitraukimas. Bendrovė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus. Bendrovė savo veikloje turėtų vadovautis gerąja tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika, į savo strategiją turėtų integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi principus aplinkosauginiu, socialiniu ir ekonominiu aspektais ir siekti užtikrinti technologijų naudojimą ir atsparios klimato kaitos pokyčiams infrastruktūros plėtrą. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Bendrovė dės pastangas didinti darbuotojų įsitraukimą, darbuotojų motyvaciją ir profesinį augimą, užtikrins darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį atlygį ir darbo aplinką. Bendrovės valdyba ir vadovybė palaikys nuolatinį ir konstruktyvų dialogą su darbuotojų atstovais.

Susisiekimo ministerija tikisi, kad valstybėje kilus ekstremalioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Bendrovė bus socialiai atsakinga ir ieškos galimybių prisidėti prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ir aplinkybių padariniais.

IV. Finansiniai lūkesčiai

Bendrovės vidutinė nuosavo kapitalo grąža (ROE) turi būti ne mažesnė nei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas dydis.

Dividendai turi būti mokami ne mažesni nei pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą dividendų skyrimo formulę, kurioje jų dydis yra susietas su nuosavo kapitalo grąžos rodikliu (ROE).

Bendrovės įmonių grupė turi nuosekliai didinti finansinės skolos dalį kapitalo struktūroje ir finansinių skolų ir nuosavybės santykinį dydį išlaikyti 0,2-0,7 ribose.

V. Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Bendrovės galutiniai savininkai yra mokesčių mokėtojai, todėl Bendrovės valdymo organai privalo dėti visas pastangas, kas Bendrovė būtų valdoma atsižvelgiant į gyventojų interesus ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nuostatas.

Bendrovės valdybos pirmininkas ir vadovas turėtų periodiškai pristatyti Susisiekimo ministerijos vadovybei atnaujintą strateginį planą, metinius biudžetus ir rezultatus, metines valdybos savęs vertinimo išvadas.

Bendrovės valdyba turėtų veikti nepriklausomai, tačiau Susisiekimo ministerija tikisi, jog valdyba iš anksto informuos apie esminius Bendrovės sprendimus. Esminiais sprendimais laikomi šie valdybos priimami sprendimai,:

- potencialūs valdybos narių interesų konfliktai;
- potencialūs teisminiai ginčiai;
- galimas Bendrovės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimas;
- esminiai pokyčiai Bendrovės veikloje;
- didesnio masto darbuotojų atleidimai;
- stambūs įsigijimai ar pardavimai;
- galima žala visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimai, kurie gali reikalauti Susisiekimo ministerijos atstovų komentarų;
- bet kokio masto korupcija ar politinė intervencija;
- kitos esminės rizikos, keliančios grėsmę Bendrovės veiklos tęstinumui.

Bendrovės valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti ir apie kitus potencialiai su Bendrovės akcininko interesais susijusius svarbius sprendimus.
